

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

94.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 24-го Ноября — 1836 — Wilno. Wtorek. 24-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

20-го числа сего Ноября, городъ нашъ торжествовалъ день вступленія на Престолъ Его Императорскаго Величества. Въ 10 часовъ утра Генералитетъ, Почетные Военные и Гражданскіе Чиновники, Дворянство и Купечество исполненные живѣйшихъ чувствъ всеподданнѣйшаго благоговѣнія къ Монарху, отправились въ Дворцовую Церковь, гдѣ Архимандритъ *Платонъ* соборно совершалъ божественную Литургію, а послѣ оной благодарственное молебствіе съ колѣнопреклоненіемъ и восхваленіемъ многолѣтія Его Императорскому Величеству и всему Августѣйшему Императорскому Дому. Во всѣхъ храмахъ прочихъ исповѣданій въ то же время возсылаемы были благодарственныя моленія — Послѣ обѣдни всѣ сословія приносили во Дворцѣ Его Сіятельству Господицу Виленскому Военному Губернатору, Генералъ-Губернатору Гродненскому, Минскому и Белостокскому поздравленія. Вечеромъ городъ иллюминированъ и всерадостнѣйшій день сей, заключенъ былъ блистательнымъ собраніемъ на балъ, данномъ Господиномъ Виленскимъ Гражданскимъ Губернаторомъ.

Санктпетербургъ, 16-го Ноября.

Высочайшею Грамотою, 27-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Тверской Губернскій Предводитель Дворянства, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Полторацкій*.

— Государственный Совѣтъ, мнѣніемъ своимъ, удостоеннымъ 28-го минувшаго Сентября Высочайшаго утвержденія, по уваженію къ прошенію жителей г. Ростова и ходатайству мѣстнаго Начальства, *положилъ*: дозволить, какъ нынѣ въ Ростовѣ существующіе, такъ и впредь возводимые каменные дома и другія таковыя же зданія представлять въ залогъ при казенныхъ подрядахъ и поставкахъ, по узаконенной оцѣнкѣ, на основаніи 1020 ст. Св. Зак. Граж. т. X.

— Его Императорское Величество, по представленію Г. Министра Юстиціи и удостоенію Комитета Гг. Министровъ, Всемилостивѣйше пожаловать соизволилъ медали для ношенія на шеѣ: Московскаго Коммерческаго Суда Члену купцу 1-й гильдіи *Блохину* и бывшимъ Членамъ: купцу 3-й гильдіи *Матвѣеву*, — *золотыя на Андреевской лейтѣ*; Почетному Гражданину *Щекину* и Архангельскаго Коммерческаго Суда купцу 2-й гильдіи *Спиридонову*; Засѣдателямъ отъ купечества: С. Петербургскихъ Палатъ: Уголовнаго Суда 1-й гильдіи *Калугину* и 2-й гильдіи Почетному Гражданину *Дурьинкину*; Гражданскаго Суда, С. Петербургской 1-го Департамента *Костылеву* и Рязанской 3-й гильдіи *Подгорному*, *золотыя на*

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Dnia 20-go ter. Listopada, miasto nasze uroczyście obchodziło dzień wstąpienia na Tron Jego Cesarskiej Mości. O godzinie 10-ey z rana, Jenerałowie, znakomitsi Woyskowi i Cywilni Urzędnicy, Dworzanstwo i stan kupiecki, przejęci najżywszém uczuciem najpoddanniejszey czci ku MONARSZE, udali się do pałacowey kaplicy, gdzie Archimandryta *Platon* sobornie odprawił Świętą Liturgią, a potem dziękczynne modły z przyklęknieniem i zaśpiewaniem mnogich lat Jego Cesarskiej Mości i całemu NAYJAŚNIEYSZEMU CESARSKIEMU DOMOWI. We wszystkich Świątyniach innych wyznań w tymże czasie odprawiano dziękczynne modły. — Po mszy świętey wszystkie Stany składały w Pałacu Jaśnie Oświeconemu Panu Wileńskiemu Wojennemu Gubernatorowi, Jenerał - Gubernatorowi Grodzieńskiemu, Mińskiemu i Białostockiemu, powinszowania. Wieczorem miasto było oświecone i nayradośniejszy dzień ten, zakończony był świetnymъ zgromadzeniem na bal danу przez Pana Wileńskiego Cywilnego Gubernatora.

Sankt-Petersburg, dnia 16-go Listopada.

Przez NAYWYŻSZY Dyplomata, 27 Października NAYŁASKAWIEY mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Stanisławi 2 go stopnia*, Twerski Gubernialny Marszałek Dworzanstwa, Rzeczywisty Radzca Stanu *Półtoracki*.

— Rada Państwa, przez swoją opinią, która zastrzyła dnia 28-go zeszłego Września na NAYWYŻSZE zatwierdzenie, z uwagi na prośbę mieszkańców Rostowa i na staranie miejscowey Zwierzchności, *postanowiła*: dozwoić, tak teraz w Rostowie będące, jako też i w czasie przyszłym mające się stawić domy murowane i inne także budowy, przedstawiać na ewikcyą w skarbowych podradach i dostarczeniach, podług prawem przepisanego oszacowania, na osnowie 1020 art. Połączenia Praw Cywilnych T. X.

— Jego Cesarska Mość, po przedstawieniu P. Ministra Sprawiedliwości i uznaniu Komitetu PP. Ministrów, NAYŁASKAWIEY udarować raczył medalami: dla noszenia na szyi: Członka Moskiewskiego Handlowego Sądu kupca 1-szey gildy *Włochina* i byłych Członków: kupca 3-ciey gildy *Matwiejewa*, — *złotemi na wstędze orderu Sw. Andrzeja*; Poczetnego Hraźdanina *Szczekina* i Archangielskiego Sądu Handlowego Kupca 2-ey gildy *Spi-rydonowa*, Assesorów Stanu Kupieckiego Izb St. Petersburgskich: Sądu Kryminalnego 1-ey gildy *Katugina* i drugiey gildy Poczetnego Hraźdanina *Duryszkin*; Sądu Cywilnego, St. Petersburgskiego 1-go Departamentu *Kostilewa* i Riazańskiey 3-ey gildy *Podgornowa*, *złotemi na wstędze orderu Sw. Alexandra*; Członków Są-

Александровской лейтб; Членамъ Коммерческихъ Судовъ, Московскаго: Почетному Гражданину Зубову, купцамъ 1-й гильдии Рахманову, Измаильскаго Скорашандъ; Бургомистрамъ Городовыхъ Магистратовъ: Таганрогскаго Травло, бывшаго въ Кишиневѣ Временнаго Магистрата Синадино, 2-й гильдии Астраханскаго Кавтаникову, Кишиневскаго Марабутти и Вологодскаго Грудина; бывшимъ Членамъ Московскаго Коммерческаго Суда Карташеву и Тюлеву; Засѣдателямъ отъ купечества: Палатѣ Уголовнаго Суда, купцамъ 3-й гильдии: Псковской Левлеву, Рязанской Грамзину, Орловской Карякину и Екатеринославской Дупленку; Засѣдателю Екатеринославскаго Совѣстнаго Суда Скоробогатову и Присяжному Попечителю С. Петербургскаго Коммерческаго Суда Калмыкову; Бургомистрамъ: Городовыхъ Магистратовъ: Архангельскаго Щербакову и Роменскаго Терновцу; Городовыхъ Рагунъ: Конотопской Пономареву, Килийской Боуршу и Лубенской Ратману Савранскому, *золотыя на Аннинской лейтб*; а Секретарю Уфимскаго Городоваго Магистрата мѣщанину Тарланову; экономическимъ крестьянамъ: Засѣдателямъ отъ поселянъ Узднскихъ Судовъ: Холмскаго Пleshанову и Тихвинскаго Ефимову, *серебряныя на Аннинской лейтб*.

— Въ части Ирландіи и Шотландіи, урожай въ нынѣшнемъ году дурень, а въ Англіи посредственный; въ Сѣверной же Америкѣ неурожай: почему вѣроятно съ будущей весны усилятся отпускъ изъ нашихъ портовъ хлѣба за море, но главнѣйше пшеницы, ячменя и ржи. (Спб. В.)

Новочеркасскъ, 8-го Октября.

Первые дни Октября мѣсяца настоящаго года были ознаменованы для жителей города Новочеркаска рядомъ блистательныхъ празднествъ, которыя навсегда останутся незабвенными въ Войскѣ Донскомъ.

4-го Октября былъ празднованъ радостный день назначенія Атаманомъ всѣхъ Казацкихъ Войскъ Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича, Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА. Въ Александро-Невскомъ храмѣ была совершена литургія, а затѣмъ въ войсковомъ кругу — торжественное съ колѣнопреклоненіемъ, молебствіе, о здравіи Его Величества Государя Императора, Ея Величества Государыни Императрицы, Его Высочества Наслѣдника Престола и всего Августѣйшаго Дома.

Торжественъ войсковой кругу; торжественны были тѣ минуты общаго удивленія, когда колѣнопреклоненный сонмъ народа, освѣщаемый знаменемъ Вѣры и многочисленными памятниками вѣковыхъ заслугъ, изъ глубины души возносилъ молебны свои къ Подателю всѣхъ благъ среди ненарушимой тишины: наконецъ возглаголено многогласіе; громъ пушекъ и стройное благоговѣнное: *Боже, Царя храни!* слились въ одинъ величественный гимнъ пламенной преданности обожаемому Монарху, Виновнику торжества и всей Императорской Фамиліи.

Послѣ круга и церемональнаго марша войскъ, бывшихъ въ парадѣ, Исправляющій должность Войскаго Наказнаго Атамана, Генераль-Лейтенантъ Власовъ, угощалъ Гг. Сенаторовъ и другихъ почетнѣйшихъ особъ и чиновниковъ, находившихся въ Новочеркасскѣ, обѣдненнымъ столомъ, въ концѣ котораго тосты о здравіи Государя Императора, Государыни Императрицы, Наслѣдника Престола и всего Августѣйшаго Дома, провозглашены были также при промѣ орудій и сладостномъ для Русскаго сердца гимнѣ: *Боже, Царя храни!* Вечеру городъ былъ иллюминированъ.

На другой день дворянство Войска Донскаго, получивъ со введеніемъ новаго Положенія въ дѣйство важныя преимущества, преисполненное вѣрноподданическихъ чувствъ къ Августѣйшему Монарху, сѣвшило изъяснить ихъ предъ исполнителями Высочайшей Его воли, Гг. Сенаторами, Генераль-Лейтенантомъ Княжнинымъ и Тайнымъ Совѣтникомъ Болгарскимъ, предназначившими скорый отъѣздъ свой въ С. Петербургъ, и дало въ честь ихъ балъ, состоявшій изъ избраннѣйшаго здѣшняго общества, которое увеличилось пріѣздомъ многихъ особъ съ семействами изъ отдаленныхъ мѣстъ. Собраніе было многочисленное, и прекрасной полъ украшала великолѣпне бала, продолжавшагося за полночь. За столомъ, при звукахъ оркестра, провозглашены были тосты о здравіи Ихъ Императорскихъ Величествъ, Его Высочества Наслѣдника Цесаревича и всего Августѣйшаго Дома.

6-го Октября Исправляющій должность Начальника Штаба Войска Донскаго, Генераль-Маторъ Бердлевъ, принимая живое участіе въ изъясненіи признательности Гг. Сенаторамъ Борису Яковлевичу Княжину и Василю Ивановичу Болгарскому, имѣлъ честь угощать ихъ обѣдненнымъ столомъ, который почтили посвщеніемъ Исправляющій должность Наказнаго Атамана Войска Донскаго, Г. Генераль-Лей-

дѣйствительнаго, Московскаго: Почетнаго Гражданина Зубова, Купцовъ 1-шеy гильды Рахманова, Измаильскаго Скорозанга; Бурмистровъ мѣскихъ Магистратовъ: Таганрогскаго Травло, бывшаго временнаго Магистрата въ Кисзеніевѣ Синадино, 2-ей гильды Астраханскаго Кавтаникова, Кисзеніевскаго Марабутти и Вологодскаго Грудина; бывшихъ Членковъ Московскаго Сѣду Handlowego Kartaszewa и Tiullajewa; Assessorovъ Stanu Kupieckiego: Izb Kryminalnego Sѣdu, Kupcovъ 3-ey gильды Pskovskiego Jewlewa, Razańskiego Gramzina, Orłovskiego Kariakina и Ekaterynoslawskiego Duplenka; Assessora Ekaterynoslawskiego Sѣdu Sumniennego Skorobohatego и Przysięgłego Kuratora St. Petersburgskiego Handlowego Sѣdu Kałmykova; Бурмистровъ Мѣскихъ Магистратовъ: Archangielskiego Szczerbakowa и Romeńskiego Ternowca; Мѣскихъ Ratuszovъ: Konotopskiego Ponomarewa, Kiliyskiego Boursosza, и Lubienskiego Ratmana Sawrańskiego, *złotemi na wstędze orderu Sw. Anny*; а Секретаря Ufimskiego Mieskiego Magistratu mieszczanina Tartanowa, *wł. ościan ekonomicznych*: Assessorovъ stanu włościanskiego Sѣdovъ Powiatowych: Chołmskiego Pleszanowa и Tichwińskiego Efimowa, *srebrnemi na wstędze orderu Sw. Anny*.

— Въ части Ирландіи и Шкотціи, урожай въ року те- ражнѣйшимъ jest niepomyślny, а въ Англіи średni, в Północney zaś Ameryce zupełny nieurodzaj: przeto spodziewać się można, iż następney wiosny powiększy się wywoz zboża z naszych portovъ за море, а надewszystko pszenicy, jęczmienia и żyta. (G.S.P.)

Новочеркасскъ, д. 8 Паждзиерника.

Первые дни Паждзиерника року тежнѣйшимъ бы- ты ознаменованы для мѣскачѣвъ miasta Nowoczerkaska ciągемъ свѣтлыхъ obchodovъ, które nazawsze pozostaną pamiętnemi Woysku Dońskiemu.

Дня 4-го Паждзиерника былъ obchodzony radośny dzień mianowania Attamanemъ wszystkich Woysk Kozackichъ Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA, WIELKIEGO KNECIA ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA. W świątyni Alexandro-Newskiej odprawiono Świętą Liturgią, а potém w woyskowym kole — uroczyste z przykłękniemъ modły, за zdrowie Jego CESARSKIEY MOŚCI, NAJJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEY MOŚCI, JEGO WYSOKOŚCI NASTĘPCY Tronu и całego NAJJAŚNIEYSZEY DOMU.

Uroczyste jest woyskowe koło; uroczyste też były te chwile powszechnego rozczulenia, kiedy klęczące zgrońdzenie ludu, okryte znamieniemъ wiary и licznemi pomnikami odwiecznychъ zasługъ, z głębi duszy wznosiło swe modły do Dawcy wszelkiego dobra wŕszód nieprzerwanej ciszy: nakoniecъ zaśpiewano mnogie lata; huk działъ и harmoniczny pobożny śpiew: *Boże Króla zachowaj!* połączyły się w jeden uroczysty hymn żarliwego poświęcenia się dla ubóztwianego MONARCHY, Solenizanta uroczystości и całej CESARSKIEY FAMILII.

Po ukończeniu koła и ceremonialnego marszu woyskъ byłychъ na paradzie, sprawujący obowiązekъ Woyskowego Rządzącego Atamana, Jenerał-Porucznikъ Własow, zaprosił na obiadъ PP. Senatorovъ и inne znakomite osoby и urzędnikovъ, w Nowoczerkasku znajdującychъ się; przy końcu tego obiadu toasty zdrowia CESARZA JEHO MOŚCI, CESARZOWEY JEY MOŚCI, NASTĘPCY Tronu и całego NAJJAŚNIEYSZEY DOMU, spełnione były także wŕszódъ huku działъ и słodkiego dla sercъ Ruskichъ hymnu: *Boże Króla zachowaj!* Wieczoremъ miasto było oświecone.

Nazajutrzъ Dworzaństwo Woyska Dońskiego, otrzymawszy odczasu wprowadzenia nowej Ustawy ważne prerogatywy, przejęte wierno-poddaniami uczuciami къ NAJJAŚNIEYSZEMU MONARSZE, spieszyło je oświadczyć przedъ wykonawcami NAJWYŻSZEY JEHO woli, PP. Senatorami, Jenerał-Porucznikiemъ Książninemъ и Radcą Tainymъ Botharskimъ, którzy mają w krótcie wyjechać do St. Petersburga, и wydało na ichъ uczenie balъ, składający się z przedniejszey publiczności, która została powiększoną przybyciemъ wielu osobъ z familiami z mieyscъ odległychъ. Zgrońdzenie było liczne, płeć piękna zdoбиła swiętnośćъ balu, за północъ trwającego. Podczasъ stołu, przy odgłosie оркестру, wnaszane były toasty zdrowia NAJJAŚNIEYSZEY CESARSTWA ICH MOŚCI, JEHO WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA и całego NAJJAŚNIEYSZEY DOMU.

Дня 6-го Паждзиерника Sprawujący obowiązekъ Начальника Штаба Woyska Dońskiego, Jenerał-Majorъ Berdiajew, przyymującъ szczery udziałъ в оświadczeniu wdzięczności PP. Senatoromъ Borysowi Książninowi и Bazylemu Botharskiemu, miałъ honorъ dawać dla nichъ obiadъ, który zaszczytliłъ swą bytnością, Sprawujący obowiązekъ Rządzącego Atamana Woyska Dońskiego, P. Jenerał-Porucznikъ Własow, Senatorъ Jenerał-

тенантъ *Власовъ*, Сенаторъ Генераль-Лейтенантъ *Богдановичъ*, главные чиновники Войскового Управления, почетнѣйшія дамы и дворяне. Угощеніе вполнѣ соответствовало радушію хозяина и его супруги. Музыка гремѣла не умолкая. При провозглашеніи тоста о здравіи Ихъ Императорскихъ Величествъ, всѣ присутствовавшіе за столомъ встали и выслушали съ благоговѣйнымъ умиленіемъ торжественный народный гимнъ: *Боже, Царя храни!* Потомъ провозглашенъ былъ тостъ о здравіи Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича, Атамана всѣхъ Казачьихъ Войскъ. Какъ въ первый, второй, такъ и въ этотъ день произносимы и привимаемы были съ чувствомъ живѣйшей признательности, тосты о здравіи Господина Военнаго Министра, Графа Александра Ивановича *Чернышева*, знаменитаго участника въ настоящемъ благоустройствѣ Войска Донскаго, равнымъ образомъ тосты о здравіи Гг. Сенаторовъ, Генераль-Лейтенанта *Княжича* и Тайнаго Совѣтника *Болгарскаго*, введшихъ въ полное дѣйствіе Положеніе объ управленіи сего Войска. Восхитительно было видѣть, при семъ случаѣ, непритворныя свидѣтельства общей признательности и сожалѣнія о разлукѣ съ сими исполнителями мудрой и благотворной воли Монарха-Отца, оставившими по себѣ утѣшительное воспоминаніе. (С. П.)

Одесса, 30-го Сентября.

Въ нынѣшнемъ году было отправлено изъ нашего порта въ Нью-Йоркъ нѣсколько грузовъ ржи; теперь снова готовятъ новые грузы для отсылки туда же.

— Сообщаютъ, что въ Константинополѣ, умирало отъ чумы по 8,000 человекъ въ недѣлю. Однако же смертность уменьшилась теперь, что приписываютъ дѣйствію сильныхъ дождей. (Снб. В.)

Варшава, 19-го Ноября.

Е. К. Высоч. Принцъ Адамъ *Виртембергскій* прибылъ изъ Вены.

— Сего м. 12-го ч. Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ въ сопровожденіи Графа Станислава *Грабова*, Генеральнаго Контролера Царства, Графа *Коссаковскаго* Члена Государ. Совѣта, Его Свят. Князя *Козловскаго*, Генеральнаго Англійскаго Консула, Полковника *Барнетти*, а также Статскаго Совѣтника *Любовидзкаго* Президента Польскаго Банка, и Графа Генрика *Лубенскаго*, Вице-Президента тогожъ Банка, изволилъ посѣтить заведеніе машинъ и чугунныхъ издѣлій Гг. *Перкса*, *Витморэ Перкса* и комп. на Сольцѣ. — Въ присутствіи Его Свѣтлости Намѣстника, въ литейной сего заведенія, вылиты гранаты по образцу, присланному Его Императорскимъ Высочествомъ Великимъ Княземъ МИХАИЛОМЪ ПАВЛОВИЧЕМЪ, медали, съ изображеніемъ лагеря при Калишѣ, и много другихъ знатнѣйшихъ издѣлій. Литейная имѣетъ четыре печи, которыя всѣ были въ дѣйствіи. Между конченными работами въ заведеніи, особенное обратили вниманіе прядильныя машины для хлопчатой бумаги, а также разныя въ первый разъ введенныя у насъ снаряды и орудія, собственно для употребленія на самой фабрицѣ: такъ нпр. машина чрезвычайной силы для сверленія листового желѣза для паровыхъ котловъ, также для рѣзки и стиганія тогожъ желѣза различной толщины. Посѣщеніе это продолжалось два часа; въ это время гости занимались осмотромъ всѣхъ подробностей, сей образцовой фабрики. При отъѣздѣ, Его Свѣтлость изволилъ объявить Гг. *Перкса*мъ совершенное свое удовольствіе. Это заведеніе день ото дня здѣшней странѣ общаетъ большія выгоды, и нельзя сомнѣваться, что вскорѣ доставитъ важную пользу Государственной промышленности. (G. C.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 11-го Ноября.

Французскій Посоль, Графъ *Ст. Орелъ* послалъ нарочнаго въ Парижъ съ извѣстіемъ о смерти *Карла X*. Последнія минуты сего Монарха, по всѣмъ слухамъ, были весьма трогательны. Съ душевною преданностію онъ принялъ изъ рукъ Архіепископа *Гермополитанскаго* святыя дары въ присутствіи И. К. Высочества Герцога и Герцогини *Анеулемскихъ* и Герцога *Бордоскаго*. Онъ умолялъ свою фамилію о сохраненіи единодушія, прощенія всѣмъ, которые его преслѣдовали и возсылалъ молитвы къ небу о низпосланіи благодати на Францію; потомъ скончался. Королевская фамилія говорить погружена въ глубокую печаль; неизвѣстно, останется ли она въ Герцѣ, или возвратится въ Прагу, на что Императорскій Дворъ согласенъ. Неизвѣстно также въ Герцѣ или въ другомъ какомъ либо мѣстѣ будетъ похороненъ покойный монархъ. Такъ какъ *Карлъ X*

Porucznik Bohdanowicz, Главни Урядники Войскового Заряду, знакомитсе Дамы и Дворзаніе. Прияженіе odpowiadało zupełnie ukontentowaniu gospodarza i jego małżonki. Muzyka grała bezustannie. Za wniesieniem toasty zdrowia Najjaśniejszych Cesarstwa Ich Mość, wszyscy ustołu znajdujący się powstali i z pożądnym rozczuleniem wysłuchali uroczystego narodowego hymnu: *Boże zachowaj Króla!* Potem wniesiono toast zdrowia Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA, Atamana wszystkich Woysk Kozackich. Jak w pierwszym, drugim, tak też i w tym dniu spełniano i przyzywano z uczuciem najwyższej wdzięczności, toasty zdrowia Pana Ministra Woyny, Alexandra Hrabiego *Czernyszewa*, znakomitego uczestnika w teraźniejszym urządzeniu Woyska Dońskiego, również toasty zdrowia PP. Senatorów, Jenerał-Porucznika *Kniaźnika* i Radcy Taynego *Botharskiego*, którzy wprowadzili do wykonania Ustawę o Zarządzie tego Woyska. Przyjemnie było w tém zdarzeniu widzieć, niezmysłone oznaki powszechny wdzięczności i ubolewania, że się trzeba rozłączyć z temi wykonawcami mądrej i dobroczynney woli MONARCHY-Ojca, którzy po sobie zostawili miłe wspomnienie. (P. P.)

Одесса, 30-го Września.

W roku teraźniejszym, wysłano z naszego portu do New-Yorku kilka ładunków żyta; teraz znowu przysposabiają nowe ładunki dla wysłania tamże.

— Donoszą, że w Konstantynopolu umierało z dżumy po 8,000 ludzi na tydzień. Jednakże teraz śmiertelność się umniejszyła, co przypisują skutkom wielkich deszczów. (G. S. P.)

Warszawa, d. 19 Listopada.

J. K. Wys. Xiążę Adam *Wirtembergski* przybył tu z Wiednia.

— Dnia 12 h. m. Jaśnie Oświecony Xiążę Namiestnik w towarzystwie JW. Hrabiego Stanisława *Grabowskiego*, Kontrollera Jlnego Królestwa, JW. Hr. *Kossakowskiego* Członka Rady Stanu, Jaśnie Oświeconego Xięcia *Kozłowskiego*, JW. Konsula Jlnego Anglii Półkownika *Barnett*, oraz JW. R. S. *Lubowidzkiego* Prezesa Banku polskiego i JW. Hr. *Henryka Łubieńskiego* Vice-Prezesa tegoż banku, raczył zwiedzić zakład machin i odlawów żelaznych PP. *Perks*, *Whitemore Perks* et comp. na Solcu. W obec Jaśnie Oświeconego Xięcia Namiestnika, odlano w giserni tego zakładu granaty podług modelu przez J. C. W. W. Xięcia *MICHAŁA* nadesłanego, medale, z wyobrażeniem obozu pod *Kaliszem*, oraz wiele sztuk znacznieszego rozmiaru. Gisernia obeymuje 4 piece kopolowe, które wszystkie były w biegu. Pomiedzy wykonanemi w zakładzie robotami, szczególną zwrócili uwagę, maszyny do przędzenia wełny, lnu i bawełny, oraz rozmaite poraz pierwszy u nas zaprowadzone aparaty i narzędzia do własnego użytku fabryki służące: jak np. potężney siły machina, przeznaczona do wiercenia blachy żelazney na kotły parowe, oraz do krajania igięcia teyż blachy, wszelkiey grubości. Zwiedzanie to zajęło znakomitych Gości przeszło dwie godziny, strawione na obejrzeniu wszystkich szczegółów tey wzorowey fabryki. Odjeżdżając Jaśnie Oświecony Xiążę raczył oświadczyć zupełne swe PP. *Perks* zadowolenie. Zakład ten codziennie wzrastający coraz piękniejszy dla kraju rokuje nadzieje i wątpić niemożna, że wkrótce ważne dla przemysłu krajowego świadczyć będzie przysługi. (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 11 Listopada.

Ambassador francuzki, Hrabia *St. Aulaire*, wysłał jednego z urzędników poselstwa do Paryża, z wiadomością o zgonie *Karola X*. Ostatnie chwile tego Monarchy miały być bardzo rozrzewniające. Z rzadką rezygnacją przyjął święte Sakramenta z rąk Arcybiskupa *Hermopolitańskiego*, w obecności II. KK. W W. Xięcia i Xiężny *Augouleme* i Xięcia *Bordeaux*. Zachęcał rodzinę swoją do jedności; przebaczył wszystkim, którzy go prześladowali, i wznosił modły do Boga, aby potężney opieki swojej używał Francyi, po czém skonał. Rodzina jego została pogrążoną w największym smutku; niewiadomo jeszcze, czyli pozostanie w Gorycy lub wróci do Pragi, podobnież zdaje się niepewnym, czyli zwłoki zmarłego Monarchy będą pochowane w Gorycy, lub w inném miejscu. Gdy *Karol X* był głową rodziny *Burbonów*, nie można przeto wątpić, iż Dwór w Paryżu, równie jak tutejszy, włoży żałobę

былъ главою фамилии *Бурбоновъ*, то кажется нѣтъ сомнѣнїя, что въ Парижъ также какъ и здѣсь будетъ наложенъ по немъ трауръ. (A.P.S.Z.)

П р у с с і я.

Берлинъ, 16-го Ноября.

Большой воздушный шаръ Г-на *Грина* изъ Лондона, спустился въ 8 часовъ утра близъ Вейльбурга въ Нассаускомъ Герцогствѣ, и такъ воздушное свое путешествіе изъ Лондона откуда онъ вылетѣлъ 7 ч., совершилъ въ 19 часовъ. Путешественники прибывшіе въ немъ (Гг. *Гринъ*, *Голландъ* и *Монтъ-Мазонъ*) тотчасъ по эстафетѣ отправили письма въ Гагу и Лондонъ, уведомляя о семъ своихъ друзей и знакомыхъ. Пролетѣвъ чрезъ каналъ въ Кале, они ночью плавали въ воздухѣ, не зная съ точностію, куда направляютъ путь. Замѣчательно, что Бланшаръ пукался некогда въ Балонъ изъ Франкфурта на Майнъ, спустился на томъ же мѣстѣ гдѣ и Г. *Гринъ*. (G.C.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 15-го Ноября.

Вчера занимался Король попеременно съ Министрами Юстиціи, общественаго образованія и Финансовъ; потомъ принималъ Маршала *Жерара*.

— Во многихъ здѣшнихъ церквахъ будетъ торжественно панихида за упокой *Карла X*.

— *Moniteur* и *Charte de 1830* до сихъ поръ не извѣщали о смерти *Карла X*. Слышно, что Министры собирались вчера вечеромъ для совѣщанія о томъ, должна ли Королевская Фамилія надѣть трауръ. Не извѣстно, какое было рѣшеніе, но думаютъ вообще, что будетъ наложенъ семейственный трауръ. Легитимистическіе журналы своею даже наружностію показываютъ, въ какомъ отношеніи находились партіи, коихъ они служатъ представителями, къ *Карлу X*. *Gazette*, которая съ Іюльской революціи признавала законнымъ Королемъ Франціи, *Генриха V*, не имѣетъ никакого наружнаго выраженія печали. *Quotidienne* защищающая права *Карла X* вмѣстѣ съ правами *Генриха V*, первую страницу своей газеты обложила черною каймою. Наконецъ *France* которая объявила незначительнымъ сверженіе въ Рамбуилье и теперь признаетъ какъ бы Королемъ Герцога *Ангюлемскаго* всѣ четыре страницы своей газеты обложила траурною каймою. *Messenger* полагаетъ, что Герцогъ *Ангюлемскій* тотчасъ по смерти своего отца объявилъ Герцога *Бордосскаго* Королемъ Франціи и Наварры. Чрезъ этотъ поступокъ всѣ отрасли легитимистической партіи соединятся въ одно цѣловъ и значительно усилятся.

— *Moniteur* содержитъ слѣдующее официальное донесеніе: „Министръ Внутреннихъ Дѣлъ сообщилъ Префекту Нижняго Рейна, что присланная Швейцарскимъ Правительствомъ нота къ Правительству Французскому содержитъ требуемое удовлетвореніе и что посему нѣтъ никакихъ препятствій для возобновленія прекращенныхъ торговыхъ сношеній и для свободнаго пропуска путешественниковъ. Въ слѣдствіе того изданы повелѣнія для прекращенія запрещеній на границахъ.“

— По прекращеніи требованій въ иностранныя земли на произведенія, въ Ліонѣ остановились работы и мастерские остались безъ хлѣба. Тамашнее Правительство предпринимало различныя мѣры, чтобы празднымъ работникамъ дать дѣло.

— Изъ Боны пришли сюда извѣстія отъ 4 ч. Войска, назначенныя для экспедиціи въ Константинополь въ числѣ 8,000, всѣ туда прибыли. Но погода по большей части была дурна.

— Въ *Courrier Français* напечатано: „Наша Итальянская корреспонденція постоянно представляетъ намъ доказательства, что контръ-революціонные планы въ Португаліи находятся въ связи съ интригами, которыя основаны въ Италіи. Два новыхъ агента изъ Чивита-Веккія, со многими прежними гвердейскими Офицерами и другими охотниками, отправились въ Ливорно. Съ другой стороны корабли подъ нейтральнымъ флагомъ и съ Португальскимъ балластомъ прибыли въ Ливорно, чего прежде не было. Есть письменныя доказательства, что часть двора *Донны Маріи* примирилась съ Мигуэлистами.“

— *Constitutionnel* сегодня опять содержитъ статью, въ которой старается увѣрить, что Франція предприметъ вооруженное посредничество въ Испаніи.

— Въ *Quotidienne* напечатано: „Намъ извѣстно почти изъ официального донесенія, что *Карлъ V* провозглашенъ въ Лоркѣ, однимъ изъ величайшихъ городовъ Королевства Мурціи. Это движеніе, которое старались остановить, стоило жизни многимъ жителямъ. Изъ главной квартиры отъ Дуранго получили мы слѣдующую официальную ноту: „Приготовленія къ снятію осады Бильбао кончены. Если погода бу-

по нимъ. (D.P.)

P r u s s y.

Berlin, dnia 16 Listopada.

Wielki balon Green z Londynu, spuścił się d. 8 rano w bliskości Weilburga, w kraju Nassauskim; przebył więc napowietrzną żeglugę swoją z Londynu, zkąd d. 7 wyruszył, w 19 godzinach. Wędrownicy, którzy w nim przybyli (P.P. Green, Holland i Mont-Masson) wystali natychmiast sitafetę z listami do Hagi i Londynu, z doniesieniem o tém przyjacielom i znajomym swoim. Przeleciawszy przez kanał do Calais, unosili się potem nocną porą w powietrzu, nie wiedząc z pewnością, gdzie dążą. Godną uwagi jest rzeczą, że Blanchard puszczający się niegdyś w balonie z Frankfortu n. M., na tém samém, gdzie P. Green, spuścił się miejscu. (G.C.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 15-go Listopada.

Wczora pracował Król naprzemian z Ministrami sprawiedliwości, oświecenia publicznego i skarbu, i przyjmował potem Marszałka *Gérard*.

— Pojutrze w wielu tutejszych kościołach z przyczyny śmierci *Karola X*, odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne.

— *Monitor* i *Karta 1830* nie doniosły jeszcze dotąd o śmierci *Karola X*. Ministrowie zgromadzali się wczora wieczorem dla naradzania się nad pytaniem: azali familia Królewska ma przywdziać żałobę, lub nie? Niewiadomo co w tej rzeczy postanowiono, lecz rozumieją powszechnie, że tylko familiyna żałoba będzie miała miejsce.—Dzienniki legitymistyczne dają już dzisiaj ze swej powierzchowności poznać, w jakim stosunku znajdowały się stronnictwa, które pomienione dzienniki reprezentują, ku *Karolowi X*. *Gazette*, która od rewolucyi lipcowey uważa za prawego Króla Francyi *Henryka V*, nie miała żadnego powierzchownego znaku żałoby. *Quotidienne*, która zarówno broni praw *Karola X*, jak i *Henryka V*, na pierwszej stronicy dziennika swego, umieściła czarną obwódkę. *France* nakoniec, która abdykacyą w Rambouillet ogłosiła za żadną i nie nieznaczącą, i dzisiaj *Xięcia Angouleme* uznaje jako Króla, wszystkie cztery stronicy swej gazety obłożyła żałobą. *Messenger* ma wiadomość, że *Xięcia Angouleme*, natychmiast po śmierci swojego oycy, ogłosił *Xięcia Bordeaux* Królem Francyi i Nawarry. Przez ten krok wszystkie odcienia stronnictwa legitymistycznego przyłączyłyby się i znacznie powiększyłyby swoje siły.

— *Monitor* zawiera następujące urzędowe doniesienie: „Minister spraw wewnętrznych zawiadomił Prefekta departamentu Niższego Renu, iż otrzymana przez Rząd Francuzki od Rządu Sawajcarskiego nота, zawiera żądane zadowolenie, i że z tej przyczyny niema żadnych przeszkód do przywrócenia zerwanych handlowych stosunków i dla wolnego przejazdu podróżnych. Podług tego wydane zostały rozkazy, dla wstrzymania na granicy zabraniających środków.“

— W Lyonie przez ustanie wielu zamówień zza granicy, roboty tak się zmniejszyły, że wielu robotników pozostało bez chleba. Władze tameczne jęły się wszelkich środków, ażeby potrzebującym robotnikom dostarczyć zatrudnień.

— Z Bony otrzymano tu wiadomości daty dnia 4. Przeznaczone do wyprawy Konstancyjskiej woyska, w liczbie 8,000 ludzi, wszystkie tam przybyły. Lecz pogoda ciągle jeszcze była niepomyślną.

— W *Courrier Français* czytamy: „Włoski nasz korrespondent ciągle przedstawia dowody, że plany kontrrewolucyjne w Portugalii, są w związku z intrygami, które mają swój początek we Włoszech. Dwa nowi agenci z Civita-Vecchia na parochodzie Sardyńskim z dawniejszymi oficerami gwardyi i ochotnikami odplynęli do Liworny. Z drugiej strony statki przewozowe pod neutralną banderą i z ładunkami Portugalii przybyły do Liworny, czego się nigdy nie zdarzało. Są listowne dowody, że część Dworu *Donny Maryi*, zostaje w porozumieniu z Miguelistami.“

— *Constitutionnel* zawiera dzisiaj znowu artykuł, w którym usiłuje przekonać, że Francya ze zbroyną interwencyą weydzie do Hiszpanii.

— W *Quotidienne* czytamy: „Dowiedujemy się z urzędowego prawie źródła, iż w Lorca, jedném z największych miast Królestwa Murcyi, *Karol V* ogłoszonym został. Poruszenie to, które starano się przytłumić, wielu mieszkańcom kosztowało życia.—Z głównej kwatery Durango, otrzymaliśmy następującą urzędową notę: „Zrobiono już przygotowania do powtórnego oblężenia Bilbao. Jeśli potrawa dobra pogo-

детъ благопріятствовать, то надѣемся скоро овладѣть опять укрѣпленіями и городами.

— Генералъ *Sarsfield*, какъ слышно, 6-го ч. со всѣмъ гарнизономъ Шампелуны выступилъ, чтобъ напасть съ тылу на Генерала *Villareal*.

16-го Ноября.

Королевскимъ повелѣніемъ вчерашняго числа, Палаты будутъ созваны во вторникъ 27 Декабря сего года.

— Сегодня *Мониторъ* уведомляетъ о смерти *Карла X*, ничего между тѣмъ не замѣчая о наложенномъ траурѣ. *Quotidienne* сообщаетъ, что всѣ Роялисты въ Парижѣ наложили траурное платье. Вопросъ: наложить ли и Королевская Фамилія трауръ, кажется еще не рѣшенъ.

— Сегодняшній номеръ легитимистическаго журнала *la France*, за то, что онъ коснулся правъ Короля, въ редакціи и на почтѣ задержанъ.

— Король Обвѣхъ Сицилій Генералу *Гуржо*, сопроводившему его изъ Парижа въ Марсель, прислалъ портретъ свой украшенный брилліантами.

— *Мониторъ* и сегодня молчитъ еще о Лиссабонскихъ происшествіяхъ а *Журналъ Првній* сообщаетъ только нѣсколько слѣдующихъ строкъ: „Полученныя сегодня изъ Лиссабона депеши подтверждають сообщенное нами извѣстіе о возстановленіи конституціи *Донъ-Педро*. Если это правда, то о происшествіяхъ 2 Ноября нельзя сомнѣваться.“

— *Торговый журналъ* въ письмѣ изъ Бреста отъ 12 ч., сообщаетъ слѣдующія подробности: „Корвета *Diligent* въ сію минуту прибыла изъ Лиссабона, бывъ въ пути только 5 дней. Она доставила извѣстіе, что конституція *Донъ-Педро*, въ слѣдствіе упорной и кровавой борьбы, опять возстановлена. Флотъ, командуемый Адмираломъ *Гюгономъ* не могъ вступить въ Кадиксъ свободно, но долженъ былъ подвергнуться карантину. Посей причинъ или по повелѣнію Французскаго Правительства, онъ отплылъ къ Португальскимъ берегамъ, и вошелъ въ Тагъ. Такимъ образомъ 4 Ноября 10 линійныхъ кораблей, частью Англійскихъ частью Французскихъ, стояло предъ Лиссабономъ. Вскоръ обнаружилось къ одной изъ новѣйшихъ революцій непріязненное расположеніе умовъ. Министры не могли получить согласія Королевы, чтобы предпринять нужныя мѣры, для обузданія народа, опасющагося видовъ Англій. Нѣкоторые батальоны, командуемые Принцемъ Фердинандомъ *Саксен-Кобургскимъ*, объявили намѣреніе, обнародовать конституцію *Донъ-Педро*. Національная гвардія сопротивлялась 2 дня, но на послѣдокъ приведенная въ замѣшательство смертью Генерала *Фрейра*, сдалась. Принцъ *Фердинандъ* принялъ главную команду; онъ защищаетъ Королевскую власть. Говорятъ, что Инфантина *Исабелла*, поддерживаетъ эту контр-революцію. — *Ремешидо* увеличиваетъ свои силы въ Алгарви.“

— Правительство получило слѣдующую депешу изъ Тулона, которая до Ліона по телеграфу а изъ Ліона въ Парижъ доставлена курьеромъ: „*Тулонъ 12 Ноября*. Корабль *Phare* только что прибылъ изъ Боны, а корабли *Montebello*, *Durance*, *Fortune*, *Dragon*, *Egérie* и *Indienne* остались назади. 8-го ч. авангардъ войска подъ командою Генерала *Риньи* прибылъ туда, чтобы отправиться въ лагерь Маршала *Клозеля*...“ (При отходѣ курьера, эта депеша не была еще кончена.)

17-го Ноября.

Вчера занимался Король съ Президентомъ Совѣта и Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ.

— *Messenger* уведомляетъ о постановленіи, что Королевская Фамилія по случаю кончины *Карла X*, наложить 6 мѣсячный трауръ. — Другой здѣшній журналъ замѣчаетъ при томъ, что хотя Королевская Фамилія наложить трауръ, но не объявить сего публично, такъ, что это будетъ сдѣлано только частнымъ образомъ.

— *Карлъ X* оставилъ какъ слышно запечатанное завѣщаніе, которое только будетъ открыто въ присутствіи одного Депутата Вѣнскаго Кабинета.

— *Quotidienne* увѣряетъ, что одинъ очевидецъ сообщилъ ей послѣднія слова *Карла X*. Вотъ они: „Отъ всего сердца прощаю врагамъ моимъ, и особенно тѣмъ изъ нихъ, которые были обмануты; передъ Богомъ, я давно уже ихъ простилъ; моему же внуку предостойтъ счастье и слава, простить ихъ предъ людьми.“

— Журн. *Echo français*, *Estafette* и *Siècle* вчера, по причинѣ повторенія выраженій за которыя задержана *France*, тойже подверглись судьбѣ.

— Г. *Berryer* вчера изъ Вѣны возвратился въ Парижъ.

— Присутствующіе въ Парижѣ Депутаты начали уже постоянно собираться, для переговоровъ о политическихъ дѣлахъ, и о важнѣйшихъ занятіяхъ въ

да, теды сія сподзимамы, ізъ шаѣнцѣ і міасто прыедатъ подъ нашу владѣзъ.“

— *Jenerat Saarsfield*, d. 6 wyszedł na czele całej załogi z Pampelony, ażeby, jak rozumieją, napaść z tyłu na *Jenerata Villareal*.

Dnia 16.

Podług rozporządzenia Królewskiego dnia wczorajszego, Izby mają być zwołane na wtorek d. 27 Grudnia.

— *Monitor* donosi dzisiaj o śmierci *Karola X-go*, nie nie namieniając względem przywdzianej żałoby. W *Quotidienne* czytamy, że wszyscy Rоялиści w Paryżu włożyli żałobę. Pytanie, azali i Królewska familia też uczyni, zdaje się jeszcze nierozwiązane.

— Dzisiejszy numer legitymistycznego dziennika *la France*, z przyczyny dotknięcia praw Króla, w redakcyi i na poczcie skonfiskowany został.

— Król Obwęga Sycylii *Jeneratowi Gourgaud*, który przeprowadzał go z Paryża do Marsylii, przesłał portret swój brylantami ozdobiony.

— *Monitor* i dzisiaj jeszcze zachowuje milczenie o wypadkach Lisbońskich, a *Journal des Débats* ogranicza się następującymi kilkoma wierszami: „Otrzymane dzisiaj depesze z Lisbony potwierdzają udzieloną przez nas wiadomość o przywróceniu konstytucyi *Don Pedra*. Jeśli dobrze zawiadomieni jesteśmy, tedy wypadki d. 2 Listopada bezwątpienia miały miejsce.“

— *Dziennik Handlowy* w liście z Brestu pod d. 12 udziela następujące szczegóły: „Korweta *Diligente*, płynąc z Lisbony, w tej chwili tu przybyła, 5 dni tylko odbywając drogę. Dowiadujemy się przez nią, że konstytucya *Don Pedra*, skutkiem ożywionej i krwawej walki, przywróconą została. Flotta, znajdując się pod dowództwem Admirala *Hugon*, nie mogła swobodnie wejść do Kadyxu, lecz musiała wytrzymać kwarantannę. Z tej więc przyczyny, lub z rozkazu Rządu Francuzkiego, wyszła pod żagle ku brzegom Portugalskim i wpłynęła na Tag. Tym sposobem d. 4 Listopada stała przed Lisboną 10 okrętów liniowych, częścią angielskich, częścią francuzkich. Natychmiast okazał się nieprzyjazny stan umysłów ku jednej z nowszych rewolucyi. Ministrowie nie mogli wyjednać zezwolenia Królowej na te środki, które były konieczne, ażeby powściągnąć lud, który się lęka zamiarów Anglii. Niektóre bataliony, dowodzone przez *Xięcia Ferdynanda Sasko-Koburgskiego*, oświadczyły zamiar ogłoszenia konstytucyi *Don Pedra*. Gwardya narodowa przez dwa dni sprzeciwiała się temu; lecz nakoniec, pozbawiona mężstwa przez śmierć *Jenerala Freyre*, ustąpiła. *Xiąże Ferdynand* objął główne dowództwo; broni on praw Królewskich. Mówią, że *Infantka Izabella* wspiera tę kontr-rewolucyę. — *Remeschido* powiększa swe siły w Algarbii.“

— Rząd otrzymał z Tulonu następującą depeszę, która do Lyonu przez telegraf, a z Lyonu do Paryża, przesłana została przez gońca: „*Tulon, 12 Listop.* Okręt *Phare* właśnie co przybył z Bony i zostawił tam okręty: *Montebello*, *Durance*, *Fortune*, *Dragon*, *Egérie* i *Indienne*. Dnia 8. Straż przednia wojska, pod dowództwem *Jenerala Rigny*, przybyła tam, ażeby się udać do obozu Marszałka *Clauzel*...“ (Przy odejściu kurjera, dokończenia tej depeszy nie otrzymano jeszcze w Lyonie.)

Dnia 17.

Wczora pracował Król z Prezydentem Rady i Ministrem spraw wewnętrznych.

— *Messenger* donosi o postanowieniu, że familia Królewska, z przyczyny zgonu *Karola X-go*, przywdzieie 6-miesięczną żałobę. — Inny dziennik tutejszy czyni przy tém uwagę, iż chociaż familia Królewska włoży żałobę, lecz o tém nie będzie ogłoszono publicznie, tak, że uważać ją należy tylko, jako żałobę prywatną.

— Mówią, że *Karol X* zostawił opieczętowany testament, który ma być otwarty tylko w obecności jednego deputowanego Gabinetu Wiedeńskiego.

— *Quotidienne* oświadcza, iż udziela ostatnie słowa *Karola X*, otrzymane od naocznego świadka. Brzmia one w następnym sposobie: „Przebaczam z całego serca tym, którzy się stali nieprzyjaciółmi moimi, a więcej jeszcze tym, którzy tylko byli oszukani; dawno już przebaczyłem im przed Bogiem; mojemu zaś wnukowi pozostaje szczęście i sława, przebaczyć im przed ludźmi.“

— *Dzienniki Echo français, Estafette* i *Siècle*, wczora z przyczyny powtórzenia wyrażen, dla których dziennik *France* skonfiskowany został, również zatrzymane.

— P. *Berryer* wczora z Wiednia do Paryża powrócił.

— Obecni w Paryżu Deputowani, już się regularnie zbierać zaczęli, dla zajmowania się interesami politycznymi i ważniejszymi zatrudnieniami w ciągu na-

будущемъ засѣданіи. Особенно замѣчательно собраніе Доктринерскихъ депутатовъ, въ которомъ объясненъ уже вопросъ на счетъ президентской должности.

— Прошедшую ночь прибылъ сюда курьеръ изъ Берна съ депешами Герцога *Монтебелло*. Говорятъ что Посланникъ увѣдомляетъ о возстановленіи прежнихъ сношеній съ Швейцарією. Кажется определено, что Г. *Монтебелло* до будущаго Января останется въ Бернѣ, потомъ получить въ отпускъ и не возвратится болѣе въ Швейцарію.

— Въ Тюльерійскомъ саду, многіе деревья, съ которыхъ мѣсяць назадъ тому осыпались листья, вновь развились и зазеленѣли, такъ что кажется какъ бы наступать весна а не зима.

— Прерванная вчера телеграфическая депеша изъ Тулона отъ 12-го ч. оканчивается слѣдующимъ образомъ: „9-го ч. первая дивизія подъ командою Генерала *Трецеля*, достигла авангардъ, который въ этотъ день на 7 часовъ былъ далѣе. Герцогъ *Немурскій*, Маршалъ *Клозель* и остальная часть войска, 11 или 12 ч. оставляютъ Боню.“

— *Мониторъ* сообщаетъ слѣдующую телеграфическую депешу изъ Байонны отъ 15 Ноября въ 8½ часовъ вечеромъ: „Карлисты 10-го ч., овладѣли монастыремъ Санъ-Мамесъ, который имѣлъ 300 чел. гарнизона и артиллерію. Для сообщенія съ обоими берегами они сдѣлали мостъ на Нерви. 11-го ч. прибывшія въ Санъ-Себастьянъ подкрѣпленія, 13-го ч. еще тамъ находились.“

— Пишутъ изъ Кадикса отъ 2-го Ноября: „Вчера изъ Плимута прибыла въ нашъ портъ Англійская эскадра подъ командою Адмирала Сиръ Жоржа *Паже*. Она состоитъ изъ четырехъ кораблей.“

— На сегодняшней биржѣ не было никакихъ новѣйшихъ извѣстій о контръ-революціи въ Лиссабонѣ. 18-го Ноября.

Вчера занимался Король съ Министромъ Финансовъ а потомъ давалъ приватную аудіенцію Г-ну *Тьеру*.

— Министръ Внутреннихъ Дѣлъ сегодня предъ полуднемъ велѣлъ пригласить къ себѣ всѣхъ священниковъ Парижа. Причина этого приглашенія съ точностію не извѣстна; но говорятъ, что онъ требуетъ списка тѣхъ, которые хотятъ отслужить панихиду за упокой *Карла X*.

— Прошедшую ночь къ Министру иностранныхъ дѣлъ прибыли два курьера, одинъ изъ Испаніи а другой изъ Португаліи.

— Всѣ здѣшніе журналы содержатъ сегодня письмо изъ Лиссабона отъ 5-го ч., въ которомъ утверждаются, что контръ-революція была удачна, и Хартія *Донъ-Педр* рѣшительно обнародована, тогда какъ въ Англійскихъ газетахъ предъ полуднемъ обнародованъ совершенно противный результатъ.

— Распространился здѣсь слухъ, что *Донъ-Мигуэль* задержанъ на Французскихъ границахъ.

— Въ *Constitutionnel* содержится: „Одинъ Министерскій журналъ объясняетъ сегодняшніе наши споры, утверждая, что Министерство совершенно не думаетъ о переѣзѣ своей политики въ отношеніи къ Испаніи и мы въ самомъ дѣлѣ получили новыя и обстоятельнѣйшія свидѣнія, которыя показываютъ, что Кабинетъ отъ 6-го Сентября не имѣетъ намѣренія поддерживать Правленіе Королевы.“

— *Journal du Commerce* увѣдомляетъ изъ Байонны отъ 14-го ч., что *Эгоа* могъ бы теперь городъ Бильбао истребить пожаромъ, но что онъ отложилъ свое намѣреніе, надѣясь на сдачу онаго, и что онъ даже сдѣлалъ такое предложеніе. *Гомесъ* по донесеніямъ сегожъ письма, 5-го ч. находился при Мерида, которая на 30 часовъ пути отстоитъ отъ Севилли. (A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 15-го Ноября.

Гг. *Рикардо* съ компанією также и Г. *Гольдшмидъ* сегодня объявили, что они готовы выплатить дивиденды Португальскаго долга, которымъ срокъ 1-го Декабря с. г.

— Слышно, что находящіеся въ Средиземномъ морѣ линейные корабли *Канопусъ* и *Тундереръ* о 8½, и *Эдинбургъ* о 7¼ пушкахъ, потребованы въ возвратъ, чтобы ихъ разснастить. Между тѣмъ они передадутъ своихъ матросовъ на флотъ стоящій въ Тагъ, подъ командою Адмирала *Гаге*.

— По извѣстіямъ изъ Барцеллоны отъ 1-го ч. стоящая тамъ Британская эскадра послана въ Малагу для защиты тамошнихъ Англичанъ.

— *Courrier* сообщаетъ слухъ, будто *Донъ Карлосъ* договаривался съ Г. *Араго* о займѣ 10 милл. франковъ, на что послѣдній соглашается въ такомъ только случаѣ, если *Донъ Карлосъ* овладѣетъ Бильбао. 16-го Ноября.

Лордъ Джонъ *Руссель* вчера возвратился сюда

слѣдующихъ посѣден. Слѣдующіе годне jest uwagi zgromadzenie deputowanych Doktrynerów, na którym rozwiązano już pytanie względem Prezydencyi.

— Przeszłej nocy przybył tu goniec z Berny z depeszami Xięcia *Montebello*. Mówią, że Poseł donosi w nich, o przywróceniu dawniejszych stosunków ze Szwajcaryą. Zdaje się, iż zamierzono, że P. *Montebello* do przyszłego Stycznia pozostanie w Bernie, a potem otrzyma urlop, i nie powróci więcej do Szwajcaryi.

— W ogrodzie Tuilleryyskim, od miesiąca już ogłoszone z liści drzewa, na nowo się rozpuściły i odzyskały świeże liście, tak właśnie, jakby się zbliżała wiosna, nie zima.

— Dokończenie przerwanej wczora depeszy telegraficznej z Tuluonu pod dniem 12 jest następujące: „Dnia 9 pierwsza dywizya pod rozkazami Jenerała *Trezel* napędziła przednią straż, która w tym dniu o 7 godzin drogi znajdowała się daley. Xiążę *Némours*, Marszałek *Clauzel* i pozostała część wojska, d. 11 lub 12 opuszczają Bonę.“

— W *Monitorze* czytamy następującą depeszę telegraficzną z Bayonny pod d. 15 Listopada o pół do dziewiątej wieczorem: „Karoliści dnia 10 zabrali klasztor San Mamez, który miał 300 ludzi załogi i artyleryją; dla połączenia obu brzegów zbudowali most na rzecę Nerviou. Dnia 11 przybyło do St. Sebastiana posiłki, jeszcze się d. 23 tam znajdowały.“

— Donoszą z Kadyxu pod d. 2 Listopada: „Wczora weszła do naszego portu eskadra Angielska, płynąca z Plymouth, pod rozkazami Admirala Sir *George Paget*. Składa się ona ze czterech okrętów.“

— Na dzisiejszej giełdzie nie miało żadnych nowych wiadomości o kontrrewolucyi w Lisbonie. Dnia 18.

Wczora pracował Król z Ministrem skarbu, a potem dawał prywatne posłuchanie P. *Thiers*.

— Minister spraw wewnętrznych, dzisiaj przed południem kazał wezwać do siebie wszystkich Plebanów Paryża. Nie wiadoma jest z pewnością przyczyna tego zwołania; lecz mniemają, że Minister chce mieć wiadomość o tych osobach, które chcą odprawiać mszę za *Karola X-go*.

— Przeszłej nocy do Ministra spraw wewnętrznych przybyło dwóch gońców, jeden z Hiszpanii, a drugi z Portugalii.

— Wszystkie tutejsze dzienniki zawierają dzisiaj list z Lisbony daty d. 5, w którym utrzymują, iż kontrrewolucya pomyślnie się udała i kartę *Don Pedra* stanowczo ogłoszono, chociaż przed południem angielskie gazety doniosły o zupełnie przeciwnym temu wypadku.

— Rozbiegła się tu pogłoska, że *Don Miguel* na granicach francuzkich zatrzymany został.

— W *Constitutionnel* czytamy: „Jeden z dzienników ministerjalnych prostuje dzisiaj umieszczone przez nas rozprawy, zapewniając, że Ministerjum zgoda się myśli o zmianie swej polityki względem Hiszpanii, i w rzeczy samej otrzymaliśmy nowe, dokładniejsze objaśnienia, z których się okazuje, że Gabinet 6-go Września, niema zamiaru wspierania Rządu Królowey.“

— *Dziennik Handlowy* pod d. 14 z Bayonny donosi, że *Eguja* mógłby teraz miasto Bilbao zniszczyć ogniem, lecz że się wstrzymał od tego, spodziewając się, iż będzie kapitulowało, i że nawet przełożył to załozdzo. *Gomez* podług tego listu dnia 5 stał pod Meridą, która leży o 30 mil od Sewilli. (A.P.S.Z.)

БРЯТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 15 Листопада.

Р. *Ricardo* і Комп. а також Р. *Goldschmidt* о-свіадожили дзися, ізъ готови сѣ выплатиці дивиденды дѣугу Португальскаго, przypadku на д. 1 Грудня тер. року.

— Слѣхъ, ізъ бѣдѣе на морзѣ шрѣдземнѣмъ окрѣты линиовѣ: *Canopus* і *Thunderer* о 8½ дзйакахъ, тудзиезъ *Edinburgh* о 7¼ дзйакахъ, одѣбрау розказъ врѣоендѣа до Англии, гдѣ маѣу бѣдѣзъ розброжонѣ, а жѣлнѣерзе морсцы, знаѣдуѣа сѣ на нѣхъ, удадѣа сѣ на флотѣ Адмирала *Gage* пры ушѣциу Тагу.

— Подлѣг донѣсѣи з Барцеллоны под д. 1, стоѣа там эскадра Англиска, выслана зостаѣа до Малаги, дла обрѣоны мѣзскаѣацѣхъ там Англикѣв.

— *Courrier* удзѣла поглѣскѣ, ізъ *Don Carlos* мѣа вѣйсѣ в уклѣды з Р. *Arago*, влѣгдѣмъ поѣжычки 10 миллиѣвѣ франкѣв, на со сѣ ослѣтнѣ згада в такомъ разѣе, јеслѣ *Don Carlos* оpanује Bilbao. Дня 16.

Lord John Russel, z posiadłości P. *Coke* w Nor-

изъ помѣстья Г-на Кока въ Норфолкъ. Вскорѣ по прибытіи своемъ, находился онъ съ Лордомъ *Мельбурномъ* въ собраніи церковныхъ комиссаровъ. Г. *Полеъ Томсонъ* третьяго дня сюда возвратился, и тотчасъ имѣлъ свиданіе съ Лордомъ *Мельбурномъ* и Г. *Спринг-Рейсомъ*.

— Князь *Эстергази* въ теченіе сего мѣсяца хочетъ опять оставить Англію, но прежде совершить путешествіе по провинціямъ Англии.

— Всѣ кабинетные Министры, кромѣ Лорда *Дункеннона* и Лорда *Гленелга* вчера вечеромъ собирались у Лорда *Мельбуриа*, а сегодня Лордъ *Пальмерстонъ* и Лордъ *Джонъ Русселъ* имѣли совѣщаніе съ первыми Министромъ, вѣроятно о Португальскихъ дѣлахъ. (A.P.S.Z.)

Б Е Л Г І Я.

Брюссель, 15-го Ноября.

Слышно, что Ихъ Величества между 15 и 20 Декабря прибудутъ въ здѣшній замокъ и проживутъ такое время года въ Брюссель.

— *Independant* доноситъ: „Вчера вечеромъ полученныхъ въ Брюссель письма увѣдомляютъ, что Ея Величество Королева *Донна Марія* уничтожаетъ все, что было сдѣлано до 10-го Сентября и собираетъ Кортесовъ, которые какъ извѣстно должны были собратыся 11-го Сентября, но остановлены были движеніями предшествовавшаго дня. До принятія такихъ мѣръ послѣдовало образованіе новаго Министерства. (A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Римъ, 5-го Ноября.

Испанскій повѣренный въ дѣлахъ *Апариси*, который досель занимался дѣлами Королевы, хотя официально онъ признанъ былъ здѣшнимъ Правительствомъ только по церковнымъ дѣламъ, получилъ объявленіе отъ Министерства, что всякія сношенія съ нимъ прекращаются; впрочемъ онъ можетъ какъ частный человекъ оставаться здѣсь. Говорятъ, что онъ не получилъ паспорта на отъѣздъ и потому долженъ остаться здѣсь. Между тѣмъ сюда ожидаютъ Герцога *Фриаскаго*, прежняго Испанскаго Посланника въ Парижъ; думаютъ, что онъ пріѣдетъ сюда съ особеннымъ порученіемъ.

— Въ письмахъ изъ Неаполя перевозносятся похваляями Папскаго Нунція за то, что онъ собственнымъ примѣромъ воодушевилъ духовенство къ исполненію обязанностей при погребеніи умирающихъ отъ холеры. Извѣстная всѣмъ энергія его и при этомъ случаѣ обнаружилась.

— Кардинала *Остини*, бывшаго донныи Нунціемъ въ Виѣ, сюда ожидаютъ, и онъ будетъ введенъ въ собраніе Кардиналовъ для присутствованія въ Папскомъ совѣщаніи, назначенномъ на 21 ч. с. м.

— Кордонъ съ стороны Ломбардіи снятъ, и проживаніе 10 дней въ этомъ Королевствѣ будетъ признано карантинномъ, если о томъ объявлено въ паспортѣ. Изъ сего исключается Венеція съ своею областію, потому что тамъ только оказалось нѣсколько больныхъ.

— Прекрасная погода прошлаго мѣсяца внезапно переимѣнилась и вмѣсто того наступилъ холодъ, необыкновенный, судя по времени года. Послѣ продолжавшагося нѣсколько дней дождя, видимъ что не только отдаленныя Аппенины но и ближайшія горы покрыты снѣгомъ.

9-го Ноября.

Монсиньоръ *Энландъ*, Епископъ Чарлстауна, выѣхалъ отсюда; слышно что онъ благополучно рѣшилъ во время кратковременнаго своего здѣсь пребыванія, нѣкоторые недоразумѣнія по церковнымъ дѣламъ, касательно республики Ганти.

Неаполь, 8-го Ноября.

Въ прошедшее Воскресенье послѣ двухдневной болѣзни холерою, умеръ Г. *Фарделло*, Министръ Военнаго Департамента; слышно что эта должность не будетъ опять замѣщена. До 4-го Ноября число умершихъ по официальнымъ бюлетенямъ простиралось до 1,258 человекъ изъ 2,312 больныхъ. Замѣчательно, что въ послѣднюю ночь ни одинъ человекъ не заболѣлъ.

— Всеобщая газета пишетъ съ Савойскихъ границъ отъ 10-го Ноября: „Объ открытіи революціонныхъ возмущеній въ Туринѣ и Генуѣ ничего обстоятельно не извѣстно. Вѣроятно только то, что на этотъ разъ войска въ немъ не участвовали; ни изъ одного полка не было заговорщиковъ, но удивительно, что тутъ участвовали сословія, которые считаются самыми мирными, именно, лѣкари, купцы и духовные, а между ними много было и адвокатовъ. Въ каждомъ изъ этихъ сословій многочисленныя произведены аресты и дѣло кажется распространилось до Швейцаріи и Франціи, гдѣ въ то же самое время произошли бунты; и еслибы они еще нѣсколько времени продолжались,

folk везора ту поwrócił. Wkrótcе po swém przybyciu znaydował się z Lordem *Palmerstonem* na zgromadzeniu Kommissarzy kościelnych. P. *Paulett Thomson* zawczora tu powrócił i natychmiast miał rozmowę z Lordem *Melbourne* i P. *Spring-Rice*.

— Xiążę *Esterhazy* w tym miesiącu znowu chce opuścić Anglię, lecz pierwiey odbędzie podróż do wszystkich prowincy Anglii.

— Wszyscy Ministrowie Gabinetowi, oprócz Lorda *Duncannona* i Lorda *Glenelg*, wczora wieczoremъ zgromadzali się u Lorda *Melbourne*, a dzisia Lord *Palmerston* i Lord *John Russel*, mieli narady z pierwszym Ministrem, zapewna o rzeczach Portugalskich. (A.P.S.Z.)

Б Е Л Г І Я.

Bruxella, 15-go Listopada.

Слышаъ, że Królewstwo Jehmъ między 15 a 20 Grudnia przybędą do tuteyszego zamku i nudną porę roku przepędzą w Brusselli.

— *Independant* donosi: „Odebrane tu wczora listy obejmują wiadomość, iż Królowa Portugalska *Donna Marya*, uznana za nieważne to wszystko, co się stało do 10 Września, i natychmiast zwołała Stany (*Cortes*), które, jak wiadomo, miały się zgrupować dnia 11 Września, lecz temu przeszkodziło poruszenie nastąpiło dnia poprzedzającego. Pierwiey zaś utworzono nowe Ministerium.“ (D.P.)

W z o s n y.

Rzym, dnia 5 Listopada.

Pełnomocnik Hiszpański *de Aparici*, który dotąd sprawował tu interesа Królowey, chociaъ urzędowanie nie do innych, jak tylko do spraw kościelnych przyznany był przez Rząd tutejszy, przez Ministerium otrzymał zawiadomienie, iż nadal wszystkie stosunki z nim ustają, lecz jako osoba prywatna, może tu dalej bawić. Utrzymują, iż nie nadesłano mu paszportów do odjazdu, i przez to przymuszony jest pobyt swój tu przedłużyć. Tymczasem oczekują tu Xięcia *Frias*, dawniejszego Posła Hiszpańskiego w Paryżu; rozumieją, iż przybycie jego połączone jest ze szczególną misją.

— Listy z Neapolu wielką przyznają pochwałę Nuncyuszowi Papieżkiemu *Ferreti*; gdyż własnym przykładem zachęcał duchowienstwo, do wypełnienia swych obowiązków około grzebania umierających na cholерę. Znajoma nieugiętość jego charakteru, i teraz się okazała.

— Kardynał *Ostini*, terażniejszy Nuncyusz w Wiedniu, jest tu oczekiwany dla znaydowania się w zgromadzeniu Kardynałów na Konsystorzu postanowionym przez Papieża na d. 21 t. m.

— Kordon ze strony Lombardyi został zniesiony, i dziesięciodniowy pobyt w pomienioném Królewstwie uważa się za karantannę, jeśli tylko paszporta to zaświadcza. Wenecya ze swym okręgiem wyłącza się od tego, gdyż tam kilka tylko było przypadkówъ.

— Piękna pogoda przeszłego miesiąca nagle się zmieniła, i nastąpiło jak w tej porze roku niezwyčajne zimno. Po kilku dniach dżdżystych, nietylko odległe Apeniny, lecz i bliższe góry widzimy śniegiem pokryte.

Dnia 9-go.

Monsignore *England*, Biskup Charlestown, wyjechał już stąd; słysząc, iż szczęśliwie ułatwił niektóre nieporozumienia w sprawach kościelnych, zachodzące z rzesząpospolitą Hajtańską.

Neapol, 8-go Listopada.

W przeszłą niedzielę podwódniowey chorobie umarł z cholery P. *Fardello*, Minister Departamentu Wojskowego; słysząc, iż miejsce jego tymczasowie niebędzie osadzonem. Do d. 4 Listopada, liczbę umarłych w biuletynach urzędowych podawano na 1,258 z 2,312 chorych. Rzecz godna uwagi, iż ostatniey nocy, niewydarzył się żaden przypadek choroby.

— Gazeta Powszechna donosi od granic Sabaudyi pod d. 10 List.: „O odkryciu rewolucyynnych zamieszai w Turynie i Genui, nic jeszcze dokładnego niewiemy. To tylko jest pewnem, iż rozruchy niemiały tym razem charakteru wojskowego, w żadnym bowiem pótku nikt nie miał w tém udziału, lecz dość jest dziwnem, iż do tego należeli ludzie ze stanów, które się uważają za nayspokoyniejsze t. i. lekarze, kupcy i duchowienstwo, a między nimi wielu było i adwokatów. W każdym z tych stanów wiele aresztowano osób, a rzecz zdaje się byдъ rozgaźzioną w Szwajcaryi i Francyi, gdzie w jednymъ czasie wybuchły rozruchy, i jeśliбы się cokolwiek przedłużyły, natychmiast mogłyby się połączyć. Do za

то могли бы соединиться. Для начатія движеній, на 28 Октября въ Монкалери близъ Турина назначена была служба и тамъ соединилось нѣсколько тысячъ жителей всѣхъ классовъ; собранія ихъ нельзя было запретить, и они могли тотчасъ дѣйствовать, не возбуждая подозрѣннй приготовленіями и чрезвычайнымъ собраніемъ. Въ Туринъ и Пьемонтъ около 30 лицъ задержано и посажено въ темницу. (A.P.S.Z.)

Разныя извѣстія.

Въ собраніи Германскихъ испытателей природы въ Генв, Медицинскій Совѣтникъ *Ульрихъ* изъ Кобленца читалъ разсужденіе: „О прирѣтннхъ больныхъ Сестрами Милосердія.“ 10-лѣтній опытъ показалъ, что это заведеніе весьма полезно и не дорого стоитъ; при томъ онъ предложилъ проектъ учредить подобное заведеніе въ Протестантской Германіи, съ нѣкоторыми перемѣнами.

— Подъ заглавіемъ *Людодѣды*, одинъ Лондонскій журналъ напечаталъ слѣдующую статью: „Въ послѣднее время одинъ корабль Ост-Индской Компаніи разбился на скалахъ Малайскихъ береговъ и всѣ почти погибли, кромѣ двѣнадцати человекъ, которые къ счастью или лучше къ несчастью, были выброшены на твердую землю въ самомъ плачевномъ состояніи, не имѣя никакой надежды какъ только умереть отъ голода, или сдѣлаться жертвою дикой орды тамошнихъ жителей, Людодѣды. И въ самомъ дѣлѣ нельзя описать ихъ ужаса, когда они увидѣли себя окруженными Малайскими жителями, которые съ жадностію схватили ихъ, и начали дѣлать приготовленія къ ужасному пиршеству: „Но предъ истребленіемъ жертвъ своихъ, говоритъ описывающій исторію, Малайскіе жители, повели ихъ къ идолу всего бога, называемаго Момбойомбо; это была статуя изъ дерева, украшенная разноцвѣтными красками, у подножія коей несчастные христіане должны были преклонить колѣна. Уже зажженъ былъ костеръ и приготовленъ жертвенный ножъ, какъ людодѣды внезапно приведены были въ изумленіе увидя сапоги на корабельномъ Кассирѣ, въ которыхъ отражался свѣтъ отъ пылающаго костра; эти сапоги такъ блистали, что дикари, видя на нихъ своего идола единодушно бросились къ ногамъ чиновника. Изумленные матросы тотчасъ освобождены изъ цѣпей, въ то время какъ Людодѣды безпрестанно одинъ за другимъ клали поклоны предъ сапогами, которые такъ явственно изображали Идола Момбойомбо. Вскорѣ они упомянутыхъ Англичанъ отправили въ Бомбай, и такъ вмѣсто того чтобъ лишиться жизни, дикари ихъ освободили.“ Справедливо ли это сказаніе? — Нимало. Почему оно напечатано въ Лондонскомъ журналѣ? — Для увѣдомленія почтенной публики, что превосходная вакса, о которой говорится, и которая если не произведетъ, то можетъ со временемъ произвести столь благотворное вліяніе на Людодѣды, продается въ Лондонѣ у *Г. Варена* въ улицѣ Штрадъ, подъ № 50.

Ручныя Печи.

Весьма хорошее изобрѣтеніе, которое будетъ чрезвычайно полезно всѣмъ любителямъ теплоты и составляетъ въ Пруссіи исключительную привилегію одного фабриканта, перенесено въ Россію Англійскимъ подданнымъ, Иньяціо Портелли, давно переселившимся въ Петербургъ. Такъ называемыя ручныя или подвижныя печи (*poëles portatifs*), всѣяты не болѣе пяти или шести фунтовъ, занимаютъ очень мало мѣста, могутъ быть одною рукою переносимы изъ комнаты въ комнату и въ нѣсколько минутъ нагреваютъ холодную комнату до 15 и до 17 градусоу Реомюра, для чего требуется только на двадцать копѣекъ спирту и весь приборъ стоитъ не болѣе двадцати пяти рублей ассигнаціями. Нѣтъ ничего отраднѣе этихъ уютныхъ печей, мигомъ производящихъ пріятную теплоту въ комнату, когда намъ приходится одѣваться, садиться въ ванну или выходить изъ ванны, и во многихъ другихъ случаяхъ, въ которыхъ такъ часто получаютъ простуды отъ низкой температуры въ жилыхъ комнатахъ. Ручныя печи Портелли особенно полезны для дамъ при туалетѣ, и въ нашемъ климатѣ онѣ ни должны бѣ ни одѣваться на балы и вечера, ни раздѣваться послѣ танцевъ, не принявъ напередъ предосторожности нагрѣть воздухъ уборной посредствомъ этихъ печей, которыя въ Англіи въ общемъ употребленіи у прекраснаго пола. Весною и лѣтомъ въ городѣ и преимущественно на дачахъ, при столь внезапныхъ и опасныхъ перемѣнахъ температуры воздуха, какія у насъ случаются, печи эти составляютъ истинное благодѣяніе и для пріятныхъ ощущеній тѣла и для самаго здоровья. Депо ручныхъ печей находится въ магазинѣ *Г. Буржуа* и *Дюшона à la Rénomée*, на Невскомъ проспектѣ, въ домѣ Вебера, № 4. (Снб. В.)

чація порушенъ, на день 28 Паждзиерника назначена была мша в Монкалери под Туринем; там bowiem поłączyło się kilka tysięcy mieszkańców różnych klass. Zgromadzenia się ich niemożna było zaprzeczyć, i natychmiast działać mogli, niewzbudzając podeyrzenia przygotowaniami i nadzwyczajnymъ zgromadzeniem. W Turynie i Piemencie aresztowano około 30 osób i osadzono w więzieniu. (A.P.S.Z.)

РОЗМАІТІЕ ВІАДОМОСТІ.

На згромадженіи Ніеміецкихъ Бадачзоу Натуры в Женіе, Радца Лекарски *Ulrich* з Кобленци, czytał rozprawę: „O doglądaniu chorychъ przez Siostry Miłosierdzia,“ który-to zakład, jak go dziesięcioletnie nauczyło doświadczenie, jest i najwyborniejszy i najtańszy; przy czémъ wniosł projektъ zaprowadzenia w protestanckich Niemczechъ podobnego zakładu z niektórymi odmianami.

— Pod tytułem *Ludojady*, dziennik jeden Londyński umieścił następny artykuł: „Ostatniemi czasy okręt jeden kompanii Wschodnio-Indyjskiej, rozbił się na skałachъ Malajskiego pobrzeża i prawie cała osada zginęła, prócz dwónastu ludzi, którzy mieli szczęście, a raczej nieszczęście, byдъ wyrzucenemi на лąd w stanie najnędzniejszym, nie mającъ innego widoku, jak umrzeć z głodu, lub stać się pastwą dzikiej hordy tamecznychъ mieszkańców, ludożerców. Jakoż nie podobna opisać ichъ przerażenia, kiedy się uyrzeli otoczonymi przez Malayczyków, którzy chcieli ichъ pochwyć i zaczęli czynić przygotowania do straszliwej uczty. Ale, mówi historyk, przedъ pożarciemъ swychъ ofiar, Malayczycy poprowadzili je przedъ bałwanъ swego bożka, zwanego Mombojombo; było posągъ z drzewa, u-malowany różnemi farbami, u stop którego biedni ci chryścianie zmuszeni byli ukłekać. Już stos był zapalony i nóż ofiarniczy w pogotowiu, kiedy ludożercy, nagle uderzeni zostali podziwieniemъ na widokъ bótówъ kassyera okrętowego, na które padał blaskъ od płomienia; bóty te rzucały takъ świetny potysk, że dzicy ludzie, widząc w nichъ obrazъ swego bożyszczа, jednomyślnie rzucili się do nógъ tego urzędnika. Zdziwieni maytkowie, byli natychmiastъ oswobodzeni z więzówъ, podczas, kiedy ludożercy nie przestawali jeden po drugimъ padać на twarzъ przedъ bótami, co takъ dokładnie powtarzały straszliwe oblicze bożka Mombojombo. Wkrótce odesłali oni wszystkichъ tychъ Anglikówъ do Bombay, i tak-to, zamiastъ odjąć imъ życie, dzicy stali się ichъ wybawicielami.“ Powieść ta jest-li prawdziwa? — Bynajmniej. — Dla czegoż pomieszczono ją w dzienniku Londyńskimъ? — Oto dla tego, iżby donieść przeświетney publiczności, że doskonali szuwał, o którymъ mowa, i który, jeżeli nie sprawił, to kiedyś może sprawić takъ zbawienny на ludożercachъ skutek, przedaje się w Londynie u Pana *Warren*, на ulicy Strand, pod № 50.

Piece Przenośne.

Bardzo dobry wynalazek, który będzie nadzwyczajnie użyteczny miłośnikom ciepła i który otrzymał w Prusiechъ wyłączny przywilejъ pewnego fabrykanta, został przeniesiony do Rossyi przez Angielskiego poddanego Ignacego Portelli, dawno w Petersburgu osiadłego. Takъ nazywane ręczne czyli przenośne piece (*poëles portatifs*), ważanie więcoу pięciu lub sześciu funtówъ, bardzo mało zajmują miejsca, jedną ręką mogą byдъ przenaszane z Izby do Izby i w kilka minutъ nagrzewają zimną Izbę do 15 i do 17 stopni Reaumurа, do czego potrzeba tylko za dwadzieścia kopiejekъ spirytusu, a cały aparatъ kosztuje nie więcoу nadъ dwadzieścia pięć rubli ассыгнаціями. Nie ma nic lepszego nadъ te małe piece, w oka mgnieniu przyjemnymъ ciepłemъ ogrzewające Izby, kiedy się trzeba odziewać, wchodzić lub wychodzić z wanny, i w wielu innychъ zdarzeniachъ, w którychъ takъ często zdarzają się przeziębienia z przy-czynы nizkiej temperatury izbъ mieszkalnych. Przenośne piece *Portello*go szczególnie są użyteczne dla damъ przy toalecie, i w naszymъ klimacie nienależałoby imъ ubierać się на bale i wieczory, ani też rozbiierać się po tańcachъ, nie przedsięwziąwszy naprzódъ ostróżności ogrzania powietrza w pokoju do ubierania się za pomocą tychъ piecówъ, które w Anglii są w powszechnémъ u pćci piękney użyciu. Wiosną i latem, w mieście, a nadewszystko на wsi, przy takъ nagłychъ i niebezpiecznychъ odmianachъ temperatury powietrza, jakie się u насъ zdarzają, te piece stanowią prawdziwe dobrodzieystwo, takъ dla ciała jako i dla samego zdrowia. Składъ piecówъ przenośnychъ znajduje się w magazyne PP. *Burgeois* i *Duchona à la Rénomée*, на Newskimъ Prospekcie, w domu *Webera*, № 4. (G.S.P.)